

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (RGSA)
योजनेअंतर्गत सन २०२०-२१ या वित्तीय
वर्षाकरिता केंद्र शासनाकडून केंद्र
हिश्याकरीता पहिल्या हप्त्याचा दुसरा भाग
म्हणून प्राप्त झालेल्या निधीच्या प्रमाणात राज्य
हिस्सा वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राग्रस्व- २०२० /प्र. क्र. ४४ /आस्था-१५
बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ०३२.
तारीख: २९ जानेवारी, २०२१

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्रमांक: राग्रस्व- २०१८ /प्र.क्र.१०२ (भाग-२)/आस्था-१५, दि. २० फेब्रुवारी, २०१९.
२. शासन निर्णय क्रमांक रागांपं- २०१६ /प्र.क्र. १३६/आस्था-१५ (यो-४), दि. ५ मार्च, २०१९.
३. शासन निर्णय क्रमांक: राग्रस्व- २० २० /प्र. क्र. ४४ /आस्था-१५, दि. २६ जून, २०२०.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने पंचायती राज व्यवस्थेच्या बळकटीकरणासाठी केंद्र शासनाच्या "राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियान" या योजनेचे पुनर्गठन करून "राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान" ही योजना सन २०१८-१९ पासून लागू केली आहे . सदर योजना केंद्र शासन पुरस्कृत असून या योजनेच्या निधीचे प्रमाण हे केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असे आहे. राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (Rastriya Gram Swaraj Abhiyan) ही केंद्र पुरस्कृत योजना दिनांक १ एप्रिल, २०१८ पासून कार्यान्वित करण्याबाबत केंद्र शासनाच्या पंचायती राज मंत्रालयाने D. O. M-11015/410/2017-CB, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१८ अन्वये कळविले आहे. सदरची केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (Rastriya Gram Swaraj Abhiyan) ही योजना या विभागाच्या क्रमांक राग्रस्व- २०१८ /प्र.क्र.१०२ (भाग-२)/आस्था-१५, दि. २० फेब्रुवारी, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

२. राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियानाच्या सन २०२०-२०२१ या वित्तीय वर्षाकरिता रु. २३३.०० कोटी (दोनशे तेहेतीस कोटी, फक्त) वार्षिक कृती आराखड्यास केंद्र शासनाने मंजूरी दिलेली आहे . सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान या योजनेकरिता मागणी क्र.एल-२, २०५३

जिल्हा प्रशासन, ०९३ जिल्हा आस्थापना राज्य क्षेत्र,(०६) पंच, सरपंच, सचिव, अशासकीय सदस्यांना प्रशिक्षण, (०६)(०७) राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, (राज्य हिस्सा ४०%),लेखाशिर्ष क्र. २०५३A१२६, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली रु. ६४.५८४ कोटी (रुपये अडुसष्ट कोटी अठ्ठावन्न लक्ष चाळीस हजार फक्त) इतकी तरतुद अर्थसंकल्पित करण्यात आलेली आहे.

३. पंचायती राज मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत राज्यास सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षासाठी पहिल्या हप्त्याचा दुसरा भाग म्हणून रु. ३३.३८ कोटी (रुपये तेहेतीस कोटी अडोतीस लक्ष फक्त) राज्यास वितरित केला आहे. त्याप्रमाणात राज्य हिश्याकरीता ४०% या प्रमाणे रु.२२.२५५३ कोटी (रुपये बावीस कोटी, पंचवीस लक्ष, त्रेपन्न हजार फक्त) निधी वितरित करावयाचा आहे. सदर निधी B.D.S. वर उपलब्ध करून राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (RGSA) (६०:४०) या केंद्रपुरस्कृत योजनेसाठी केंद्र हिश्यापोटी पहिल्या हप्त्याचा पहिला भाग(1st tranche) म्हणून प्राप्त झालेल्या निधीच्या प्रमाणात राज्य हिश्यापोटी रु.२२.२५ २७ कोटी (रुपये बावीस कोटी, पंचवीस लक्ष, सत्तावीस हजार फक्त) इतका निधी दिनांक २६ जून, २०२० च्या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात आला आहे . आता केंद्र शासनाकडून केंद्र हिश्यापोटी पहिल्या हप्त्याचा दुसरा भाग(2nd tranche) म्हणून रु. ३३.३८कोटी (रुपये तेहेतीस कोटी अडोतीस लक्ष फक्त) इतका निधी दिनांक २३.११.२०२० रोजीच्या आदेशान्वये प्राप्त झालेला आहे . त्याप्रमाणात राज्य हिश्याकरीता ४०% याप्रमाणे पहिल्या हप्त्याचा दुसरा भाग (2nd tranche) म्हणून रु.२२.२५५३ कोटी (रुपये बावीस कोटी, पंचवीस लक्ष, त्रेपन्न हजार फक्त) इतका निधी राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

२. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना वितरित करावयाचा निधी विभागीय आयुक्त कार्यालय, पुणे यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे . उप आयुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय पुणे हे आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील . उप आयुक्त (आस्थापना) यांनी संबंधित राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना अनुदान वितरित करावे. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान यांनी जिल्हा परिषदांना सदर निधी वितरित करण्यापूर्वी शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक आहे.

३. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च अत्यंत काटकसरीने केला जाईल याबाबत राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांनी व सर्व मुख्य कार्यकारी जिल्हा परिषद यांनी दक्षता घ्यावी . राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना या योजनेसाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेला निधी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार संबंधितांना वितरित करावा आणि वितरित केलेल्या निधीचा उपयोग योग्य प्रकारे होतो किंवा नाही याबाबत खातरजमा करून घ्यावी . त्याचप्रमाणे होणाऱ्या खर्चावर नियंत्रण ठेवणे आणि निश्चित केलेली उद्दिष्टे, झालेली साध्ये यावरील झालेल्या खर्चाचा आढावा घेऊन शासनास तात्काळ अहवाल पाठवावा. तसेच खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र देखील सादर करावे.

४. या अनुदानातून राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांनी केलेल्या खर्चाचे स्वतंत्र लेखे व पुस्तके तपासणीचे अधिकार महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१ मुंबई आणि महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र - २, नागपूर यांना राहतील व त्यांना त्यांचे काम योग्य तऱ्हेने पार पाडता यावे म्हणून संबंधित संस्था / कार्यालय संपूर्ण मदत/ सहकार्य करावे.

५. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर केलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च मागणी क्र .एल-२, २०५३ जिल्हा प्रशासन, ०९३ जिल्हा आस्थापना राज्य क्षेत्र,(०६) पंच, सरपंच, सचिव, अशासकीय सदस्यांना प्रशिक्षण, (०६)(०७) राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, (राज्य हिस्सा ४०%),लेखाशिर्ष क्र. २०५३A१२६, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ मध्ये मंजूर असलेल्या तरतुदीतून निधी खर्ची टाकण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका १९७८ भाग पहिला, उपविभाग १ ते ५ मधील तरतुदीनुसार शासन निर्णय दिनांक १५ मे, २००९ सोबतच्या उपविभाग ३ मधील अ.क्र.१ परि.१६२,१६३,१६४ नुसार प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारांचा वापर करून वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दिनांक १६ एप्रिल, २०२० व अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३२१/२०२०/व्यय १५, दिनांक १८ जानेवारी, २०२१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०१२९११२७३४४२२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(विजय चांदेकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा.मंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव
४. मा.राज्यमंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव
५. मा. विरोधी पक्षनेता महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, विधानभवन मुंबई.
६. मा.विधान सभा/ मा.विधान परिषद सदस्य (सर्व)
७. मा.अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)
८. मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव
९. मा.अप्पर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे स्वीय सहायक
१०. मा.अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन) यांचे स्वीय सहायक
११. मा.प्रधान सचिव (ग्राम विकास) यांचे स्वीय सहायक
१२. मा.प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) यांचे स्वीय सहायक
१३. मा. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग) यांचे स्वीय सहायक
१४. मा.प्रधान सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान) यांचे स्वीय सहायक
१५. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१६. महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी (यशदा), बाणेर रोड, पुणे
१७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१८. उप सचिव (सर्व) ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, २५ मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई
१९. वित्त विभाग (व्यय-१५/अर्थसंकल्प-१७) मंत्रालय, मुंबई-३२
२०. नियोजन विभाग (का.क्र.१४४४), मंत्रालय, मुंबई-३२.
२१. कार्यासन (वित्त-१), ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, २५ मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई
२२. निवडनस्ती-आस्था-१५